

Skrypt do lektoratu z j. Japońskiego na
podstawie notatek z zajęć

11 stycznia 2018

Spis treści

1	Hiragana	3
2	Katakana	4
2.1	Rozszerzenia katakany	4
3	Lekcja 1(10 月 3 日)	5
3.1	Kanji	5
3.2	Słowa	5
3.3	Wyrażenia	5
4	Lekcja 2(10 月 10 日)	7
4.1	Kanji	7
4.2	Słowa	7
4.3	Gramatyka	8
4.4	Wyrażenia	8
5	Lekcja 3(10 月 17 日)	9
5.1	Kanji	9
5.2	Słowa	9
5.2.1	Kraje	9
5.3	Gramatyka	10
5.4	Wyrażenia	10
6	Lekcja 4(10 月 24 日)	11
6.1	Kanji	11
6.2	Słowa	11
6.2.1	Kierunki studiów	11
6.2.2	Liczebniki	11
6.3	Fakty	12
6.3.1	Imiona	12
6.3.2	Numer telefonu/email	12
6.4	Wyrażenia	12
7	Lekcja 5(10 月 31 日)	13
7.1	Kanji	13
7.2	Słowa	13
7.2.1	Nazwiska(中、本、山、田、川)	13
7.3	Gramatyka	14
7.3.1	これ	14
7.3.2	これ VS この	14
7.4	Fakty	14
7.4.1	Pieniądze	14
7.5	Wyrażenia	14

1 Hiragana

Podstawowe pismo (litera) japońskie.

W przypadku gdy romanizacja nie zgadza się z poprawnym odczytem, będzie on obok za pionową kreską "po polsku" ('|')

ん	わ	ら	や	ま	は	な	た	さ	か	あ
(n ¹)	(wa)	(ra)	(ya)	(ma)	(ha)	(na)	(ta)	(sa)	(ka)	(a)
		り		み	ひ	に	ち	し	き	い
		(ri)		(mi)	(hi)	(ni)	(chi ci)	(shi si)	(ki)	(i)
		る	ゆ	む	ふ	ぬ	つ	す	く	う
		(ru)	(yu)	(mu)	(fu ²)	(nu)	(tsu)	(su)	(ku)	(u)
		れ		め	へ	ね	て	せ	け	え
		(re)		(me)	(he)	(ne)	(te)	(se)	(ke)	(e)
	を	ろ	よ	も	ほ	の	と	そ	こ	お
	(o ³)	(ro)	(yo)	(mo)	(ho)	(no)	(to)	(so)	(ko)	(o)

Jeśli w górnym prawym rogu jednej z liter występują dwie kreski (t.zw. dakuten), to jest ona "odzwieczana". Przykłady (pierwszy wiersz ↑ + wyjątki wymowy):

か → が
(ka) → (ga)
さ → ざ
(sa) → (za)
た → だ
(ta) → (da)
は → ば
(ha) → (ba)
し → じ
(shi) → (ji|dzi)
す → ず
(su) → (zu|dzu)
ち → ぢ
(chi) → (ji|dzi)
つ → づ
(tsu) → (zu|dzu)

Jeśli w górnym prawym rogu jednej z liter "h-" występuje kółko (t.zw. handakuten), to jest ona zmieniana na "p-". Przykład:

は → ぱ
(ha) → (pa)

¹przed literami na 'm', 'b', 'p' - czytane jako 'm', np. こんばんは (kombanwa)

²coś pomiędzy 'fu' i 'hu'

³ogólnie 'wo', ale jako partykuła (czyli jedyne jej zastosowanie) czyta się 'o'

2 Katakana

Litery, w większości używane do zapisu wyrazów pochodzenia obcego (zwykle zapożyczenia z j. zachodnich)

ン	ワ	ラ	ヤ	マ	ハ	ナ	タ	サ	カ	ア
(n)	(wa)	(ra)	(ya)	(ma)	(ha)	(na)	(ta)	(sa)	(ka)	(a)
		リ		ミ	ヒ	ニ	チ	シ	キ	イ
		(ri)		(mi)	(hi)	(ni)	(chi ci)	(shi si)	(ki)	(i)
		ル	ユ	ム	フ	ヌ	ツ	ス	ク	ウ
		(ru)	(yu)	(mu)	(fu)	(nu)	(tsu)	(su)	(ku)	(u)
		レ		メ	ヘ	ネ	テ	セ	ケ	エ
		(re)		(me)	(he)	(ne)	(te)	(se)	(ke)	(e)
	ヲ ⁴	ロ	ヨ	モ	ホ	ノ	ト	ソ	コ	オ
	(o)	(ro)	(yo)	(mo)	(ho)	(no)	(to)	(so)	(ko)	(o)

Tak samo jak w hiraganie otrzymujemy 'p-' i wersje "dźwięczne"

Dodatkowo istnieje znak 'ー', używany do przedłużenia samogłoski poprzedniej litery (np. コーヒー (koohii - kawa))

2.1 Rozszerzenia katakany

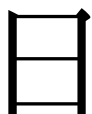

Stosowane do zapisu dźwięków, nie istniejących normalnie w j. Japońskim

ファ	フィ	フェ	フォ	ティ	ディ	デュ	ヴ
(fa)	(fi)	(fe)	(fo)	(ti)	(di)	(dyu)	(vu)

³prawie nie używany (np. przedwojenny zapis imienia カヲリ)

3 Lekcja 1(10 月 3 日)

3.1 Kanji

			
Słońce, dzień	Drzewo	Książka, podstawa	Człowiek
Jap: ひ、-び、-か	Jap: き	Jap: もと	Jap: ひと
Ch: に、にち、じつ	Ch: もく	Ch: ほん	Ch: じん、にん

3.2 Słowa

^{にほん} 日本: Japonia	リンゴ: jabłko
^{にほんじん} 日本人: Japończyk	さいふ: portfel
ポーランド: Polska	でんわ: telefon
^{にほんご} 日本語: Japoński (język)	けいたいでんわ: telefon komórkowy
^{ほん} 本: książka	ヘッドホン: słuchawki
しんぶん: gazeta	まきじゃく: miarka
えんぴつ: ołówek	ぼうし: czapka
はい: tak	おかね: pieniądze
いいえ: nie	めがね: okulary
かさ: parasol	サングラス: okulary przeciwsłoneczne
ペンケース: piórnok	くち: usta
ランプ: lampa	くちべに: szminka
かみ: papier	スプーン: łyżka
ペットボトル: butelka (plastikowa)	チケット: bilet
みず: woda	きっぷ: bilet (na wszystko) (?)
コップ: kubek	うりば: miejsce, gdzie się coś sprzedaje
かぎ: klucze	ねこ: kot
ティッシュ: chusteczki	いぬ: pies
スカーフ: chusta	じどうはんばいき: automaty (np. z jedzeniem)
マフラー: szalik	
ジャケット: kurtka	

3.3 Wyrażenia

はじめまして。わたし は ナタリア です。どうぞよろしく。
dzień dobry (po raz 1) Ja jeżeli chodzi o Natalia (imię) coś w stylu "miło mi"

これはほんです。: To jest książka.
これはほんですか。: Czy to jest książka?
それはほんですか。: Czy tamto to jest książka?
これはほんじゃないです。: To nie jest książka.
これはほんじゃありません。: To nie jest książka.
しゃ、これはなんですか。: Więc co to jest?
これはなんですか。: Co to jest?

これはにほんごでなんですか。: Co to jest po Japońsku?

4 Lekcja 2(10 月 10 日)

4.1 Kanji

先	生	大	学
przed, wcześniej	żyć, urodzić się	duży	nauka
Jap: さき	Jap: なま、う、い、は	Jap: おお	Jap: まな
Ch: せん	Ch: せん	Ch: たい、だい	Ch: がく

4.2 Słowa

あい: miłość
くうこう: lotnisko
あおい: niebieski
えき: stacja
かお: twarz
あき: jesień
けが: rana
つき: księżyc
ちかてつ: metro
がっこう: szkoła
ざっし: czasopismo, magazyn
カバン: torebka
だれ: kto
おはよう: cześć
おはようございます: dzień dobry (przed południem)
こんにちは: dzień dobry (po południu)
こんばんは: dobry wieczór
おやすみ: dobranoc
さようなら: żegnaj (na zawsze)
いってきます: wychodzę (i planuję wrócić)
いってらっしゃい: pójdź i wróć
ただいま: wróciłem, już jestem
おかえり: dobrze, że już jesteś
ごめんください: mówimy, gdy wchodzimy do czyjegoś domu
しつれいします: gdy wchodzimy do sali, profesora, na zak. rozmowy tel.
ありがとう (ございます): dziękuję(bardzo)
ありがとうございました: dziękuję bardzo (coś się skończyło, np. zakupy, trening)
どうも: dziękuję (mniej grzecznie) (どうも przed ありがとう - bardzo grzecznie)
サンキュー: dzięki
どういたしまして: nie ma za co
すみません: excuse me, dziękuję - w jednej akcji
ごめん: przepraszam
どうぞ: proszę (jak np. podajemy coś)
いただきます: dziękuję (częstowany dla przygotowującego)
ごちそうさま: dziękuję za posiłek
おそまつさまでした: proszę bardzo (po posiłku)

4.3 Gramatyka

ZAIMKI

1.os.l.poj. (+ たち → l.mn):

Kobiety
わたくし: formalnie
わたし: zwyczajnie
あたし: nieformalnie

Mężczyźni
わたくし: formalnie
わたし: formalnie
ぼく: zwyczajnie
おれ: nieformalnie
あたし: dla gejów

2.os.l.poj. (+ たち → l.mn):

あなた: 'kochanie' - kobieta do mężczyzny
あんた: zdenerwowane 'kochanie' - kobieta do mężczyzny
きみ: mężczyzna do koleżanki, do dziecka
おまえ: mężczyzna do przyjaciela/przyjaciółki
きさま/てめえ: wulgarne

3.os.l.poj. (+ たち/ら → l.mn):

かれ: on, chłopak
かのじよ: ona, dziewczyna

4.4 Wyrażenia

これは わたし の ^{ほん}本です。: To moja książka
それは ぼく の カバン です。: To moja torebka.
それは たなか さんの めがね ですか。: Czy to są okulary p. Tanaki?

これは だれ の さいふ ですか。: Czyj jest ten portfel?
大学の としょ かの 本の え。

5 Lekcja 3(10 月 17 日)

5.1 Kanji

校	小	中	高
Szkoła	Mały	Środek, wewnątrz	Wysoki
Jap: -	Jap: ちい	Jap: なか	Jap: たか
Ch: こう	Ch: しょう	Ch: ちゅう	Ch: こう

5.2 Słowa

さとう: cukier	しょうがっこう: Podstawówka
せき: kaszel	しょうがくせい: Uczeń podstawówki
(お) すし: sushi	ちゅうがっこう: Gimnazjum
(お) さけ: alkohol	ちゅうがくせい: Gimnazjalista
にほんしゅ: jap. alkohol (sake)	こうこう: Liceum
あした: jutro	こうがくせい: Licealista
らいしゅう: nast. tydzień	ではまた: na razie (najb. grzecznie)
わかりません: nie rozumiem	じゃまた: na razie
おねがい (します): mam prośbę (na końcu zdania)	またね: na razie
もしもし: halo (przez telefon)	じゃね: na razie
せいざ: Jap. sposób siedzenia (na kolanach)	バイバイ: na razie (najmn grzecznie)
ちいさい: mały	またあした: do jutra
がっこう: szkoła	またらいしゅう: do zobaczenia za tydzień
なか: środek, wewnątrz	
たかい: wysoki	

5.2.1 Kraje

にほん: Japonia	イタリア: Włochy
ポーランド: Polska	ポルトガル: Portugalia
ロシア: Rosja	アメリカ: USA
きたちようせん: Korea Płn.	メキシコ: Meksyk
かんこく: Korea Płd.	ちゅうごく: Chiny
フィリピン: Filipiny	たいわん: Taiwan
スエーデン: Szwecja	イギリス: UK
アルゼンチン: Argentyna	フランス: Francja
ドイツ: Niemcy	インド: Indie
オーストラリア: Australia	スペイン: Hiszpania
オランダ: Holandia	アラブしゅちようこくれんぽう: Zjednoczone Emiraty Arabskie
カナダ: Kanada	

あてじ: Zapis fonetyczny słów za pom. kanji, np. 亜米利加 (あめりか)

5.3 Gramatyka

を (part.): biernik, dopełniacz (kogo? co?)
と łączy tylko rzeczowniki/zaimki!

5.4 Wyrażenia

なんですか。: Co to?

いくらですか。: Ile (to) kosztuje?

なんじですか。: Która godzina?

きょうしつはどこですか。: gdzie jest sala lekcyjna?

これをください。: Poproszę to./Kupuję to.

もう いちど いって ください。: Proszę powtórz.
jeszcze 1 raz powiedzieć

ちょっとまってください。: Proszę, zaczekaj chwilę.

わたしは^{にほんじん}日本人です。: Jestem Japończykiem.

たなかさんは^{にほん}日本^{ひと}の人です。: Pan Tanaka jest Japończykiem. (formalnie, grzeczniej)

- たなかさんはちゅうごく^{ひと}の人です。: Czy p. Tanaka jest Chińczykiem?

- いいえ、たなかさんはちゅうごく^{ひと}の人^{ひと}じゃないです。: Nie, p. Tanaka nie jest Chińczykiem.

^{にほん}日本のかた: Japończyk, jeszcze grzeczniej.

どこの^{ひと}人ですか。: Skąd jesteś?

わたしは ^{にほんじん}日本人^{じん}とポーランド人 のハーフです。: Jestem w połowie Japończykiem i Polakiem.

6 Lekcja 4(10 月 24 日)

6.1 Kanji

子

dziecko
Jap: こ
Ch: し

6.2 Słowa

さかな: ryba
にく: mięso
たぬき: szop
ぶた: świnia
ほっかいどう: Hokkaido
あくま: diabeł
さかなや: sklep rybny
ゆき: śnieg

こども: dziecko
とうきょう: Tokio
せんばい: starszy (osoba)
こうはい: młodszy (osoba)
でんわばんごう: numer telefonu
メール (アドレス): (adres) mailowy
えいご: Angielski (język)
せんこう: Kierunek studiów/specjalizacja

6.2.1 Kierunki studiów

かがく: Chemia
ぶつりがく: Fizyka
ほりつがく: Prawo
みんぞくがく: Etnologia
ポーランドご: j. Polski

にんちかがく: Kognitywistyka
しんりがく: Psychologia
てつがく: Filozofia
ロボットこうがく: Automatyka
じょうほうかがく: Informatyka

おうようげんごがく: Lingwistyka stosowana
えいごきょういく: Nauczanie j. Angielskiego

6.2.2 Liczebniki

れい/ゼロ: zero

いち: jeden
に: dwa
さん: trzy
し (+ よん、よ): cztery
ご: pięć

ろく: sześć
しち/なな: siedem
はち: osiem
きゅう: dziewięć
じゅう: dziesięć

じゅういち: jedenaście
じゅうに: dwanaście
じゅうさん: trzynaście
じゅうよん: czternaście
じゅうご: piętnaście

じゅうろく: szesnaście
じゅうなな/じゅうしち: siedemnaście
じゅうはち: osiemnaście
じゅうきゅう: dziewiętnaście
はたち: dwadzieścia

さんじゅう: trzydzieści
よんじゅう: czterdzieści
ごじゅう: pięćdziesiąt
ろくじゅう: sześćdziesiąt

ひゃく: sto
にひゃく: dwieście
さんびゃく: trzysta
よんひゃく: czterysta
ごひゃく: pięćset

せん: tysiąc
にせん: dwa tysiące
さんぜん: trzy tysiące
よんせん: cztery tysiące
ごせん: pięć tysięcy

いちまん: dziesięć tysięcy
にまん: dwadzieścia tysięcy さんまん:
trzydzieści tysięcy
よんまん: czterdzieści tysięcy
ごまん: pięćdziesiąt tysięcy

ひゃくまん: milion
いっせんまん: dziesięć milionów
いちおく: sto milionów

ななじゅう: siedemdziesiąt
はちじゅう: osiemdziesiąt
きゅうじゅう: dziewięćdziesiąt
ひゃく: sto

ろっぴゃく: sześćset
ななひゃく: siedemset
はっぴゃく: osiemset
きゅうひゃく: dziewięćset
せん: tysiąc

ろくせん: sześć tysięcy
ななせん: siedem tysięcy
はっせん: osiem tysięcy
きゅうせん: dziewięć tysięcy
いちまん: dziesięć tysięcy

ろくまん: sześćdziesiąt tysięcy
ななまん: siedemdziesiąt tysięcy
はちまん: osiemdziesiąt tysięcy
きゅうまん: dziewięćdziesiąt tysięcy
じゅうまん: sto tysięcy

6.3 Fakty

6.3.1 Imiona

Imiona Japońskie (Damskie):

- 1) na ~子
 - 2) na ~み (み jako piękny w kanji)
- Imiona Japońskie (Damskie):
na ~ ろう

6.3.2 Numer telefonu/email

'-' w num. telefonu czytamy jako 'の', każdą cyfrę podajemy oddzielnie.

W mailu zaś:

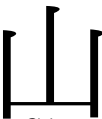
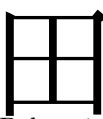

- '@': アット
- ':.': どっと
- '_': アンダーライン
- ':.': ハイフン
- 'L': エル
- 'R': アル

6.4 Wyrażenia

なんさいですか。: Ile masz lat?

7 Lekcja 5(10 月 31 日)

7.1 Kanji

		
Góra	Pole ryżu	Rzeka
Jap: やま	Jap: た、だ	Jap: かわ、がわ
Ch: さん、ざん	Ch: でん	Ch: せん

7.2 Słowa

かいしや: firma	トイレ: łazienka
はなみ: podziwianie kwitnącej wiśni	おてあらい: łazienka (bardzo grzecznie)
やつきよく: apteka (przyszpitalna)	やつきよく: apteka z lek. na receptę
さる: małpa (zwierzę)	くすりや: sklep z lekarstwami (bez recepty)
ズオテイ: złoty (polski)	さかなや: sklep z rybami
ユーロ: euro	にくや: sklep mięsny
ドル: dolar	ほんや: księgarnia
ガム: guma (do żucia)	はなや: kwiaciarnia
フィルム: film (do aparatu)	パンや: piekarnia
でんち: baterie	デパート: centrum handlowe
おかし: "słodczyce" (niekoniecznie słodkie)	スーパー: supermarket
きょうかい: Kościół katolicki	コンビニ: sklep całodobowy
(お) てら: świątynia Buddyjska	としよかん: biblioteka
じんじや: świątynia Shinto	ぎんこう: bank
レストラン: restauracja	ゆうびんきょく: poczta
いざかや: bar (z zagryzkami i alkoholem)	しょうぼうしょ: straż pożarna
えいがかん: kino	しやくしよ: ratusz
えき: dworzec	きつさてん: kawiarnia
びょういん: szpital	カフェ: kawiarnia
びょういん: salon piękności	ガソリンスタンド: stacja benzynowa
けいさつ: policja	こうえん: park
けいさつしよ: komenda policji	げきじょう: teatr
こうばん: posterunek policji	(お) しろ: zamek
ちゅうしやじょう: parking	きゅうでん: pałac (zamek/dworek)
プール: basen	^{だいがく} 大学: uniwersytet
ジム: siłownia	^{がっこう} 学校: szkoła
サーカス: cyrk	みせ: sklep (ogólnie)
	たいしかん: ambasada

7.2.1 Nazwiska(中、本、山、田、川)

^{たなか} 田中: Tanaka
^{なかだ} 中田: Nakada

川^{かわ}田^た: Kawata
 山^{やま}田^だ: Yamada
 山^{やま}川^{かわ}: Yamakawa
 中^{なか}山^{やま}: Nakayama
 山^{やま}中^{なか}: Yamanaka
 山^{やま}本^{もと}: Yamamoto
 川^{かわ}本^{もと}: Kawamoto
 中^{なか}本^{もと}: Nakamoto
 中^{なか}川^{かわ}: Nakagawa

7.3 Gramatyka

7.3.1 これ

これ: to, coś blisko,
 それ: to, coś przy rozmówcy → dalej od nas,
 あれ: to, coś daleko,
 どれ: które?

7.3.2 これ VS この

Używając この/その/あの, mówimy o konkretnej rzeczy (np. この本、そこしんぶん) - po nich uż. rzeczownika Używamy これ/それ/あれ, gdy mówimy ogólnie o jakiejś rzeczy (これはなんですか。) - po nich uż. partykuły

7.4 Fakty

7.4.1 Pieniądze

¥: yen(えん) (?)

Monety: 1, 5, 10, 50, 100, 500

Banknoty: 1000, ^{bardzo rzadki} 2000, 5000, 10000

Dla liczb kończących się na ' ん', końcówka ____ んえん zmienia się w bardziej 'njen'(ンイエン)

100 えんシヨップ: sklepy '100yenówki' (+8% podatku) - tanie w miarę dobre rzeczy

7.5 Wyrażenia

- なんねんせいですか。: na którym roku studiów jesteś?

- 2^にねんせい: 2 rok studiów.

____ はいくらですか。: ile (to) kosztuje?

____ は? えんです。: ? jenów

この本はいくらですか。: ile kosztuje ta książka?

いらつしやいます。: "Zapraszamy" (używane np. przez sprzedawcę sklepu)